

SZŐKE KATALIN

Sztyepan Pehotnijról – oroszul

1994 októberében Moszkvában jártam, s felkerestem viszonylag friss ismerősömet, *Jurij Guszevet*, a magyar irodalom egyik legismertebb oroszországi szakértőjét és fordítóját. Guszev 56 éves, az irodalomtudomány doktora, az Orosz Tudományos Akadémia Szlavisztikai és Balkanisztikai Intézetének tudományos főmunkatársa. Mint fordító, *Oleg Rosszijanov* tanítványának vallja magát. Fordítói skálája rendkívül széles, a régi magyar irodalomtól napjaink irodalmáig terjed. Fordított, többek között, *Balassit*, *Rimayt*, *Móriczot*, *Kosztolányit*, *Németh Lászlót*, *Weöres Sándort*, *Konrád Györgyöt*, *Esterházyt*. Legutóbbi munkája *Bodor Ádám Sinistra* körzetének fordítása.

Guszevnek, természetesen, magyar könyveket vittem ajándékba. (Már csak azért is, mert jelenleg Oroszországban magyar könyvhöz hozzájutni jóformán lehetetlen.) Közöttük volt Baka István, akkor frissen megjelent *Sztyepan Pehotnij Testamentuma* című kötete, fordításra ajánlva. Guszev nagyon örült a könyveknek, s Baka kötete az orosz névvel azonnal felkeltette érdeklődését. Mikor újra 1995 augusztusában, egy hónappal Pista halála előtt újra találkoztunk Magyarországon, már arról beszélt, hogy mennyire tetszetek neki a versek, és milyen nehézséget jelent fordításuk. Baka István ugyanis – Guszev véleménye szerint – olyannyira tökéletesen imitálja az orosz verset, miközben az orosz költészeti tradíciót rendkívül pontosan idézi fel, hogy a szöveghű fordításnál azt lesz nagyon nehéz visszaadni, amitől igazi magyar versek mégis Sztyepan Pehotnij költeményei.

Hogy Guszev megpróbálkozott a Baka-versek fordításával, ezt a *Diapazon* című moszkvai folyóiratban megjelent ismertetése igazolja, amely versidézeteket is tartalmaz. A *Diapazon* negyedévenként megjelenő világirodalmi figyelő, amely ismertetéseket és fordításokat közöl még a legkisebb népek kortárs irodalmából is. Az 1995/2-es számban a magyar irodalmat két mű, *Bodor Ádám Sinistra* körzete és *Baka István Sztyepan Pehotnij testamentuma* képviseli. Guszev ismertetését szeretném most magyarul közreadni. Miután az orosz olvasó nem ismerheti a szöveget, Guszev kénytelen „elmesélni” a versek „tartalmát”. Viszont számunkra nagyon érdekes, milyen interpretációját adja Baka „orosz” verseinek az orosz kultúrán nevelkedett, ám a magyar irodalmat is jól ismerő fordító. Remélhetőleg Guszev fordításai (vagy másokéi) sem váratnak magukra sokáig.